

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖ

Biudžetinė įstaiga, Aušros a. 10, 82196 Radviliškis, tel. +370 422 69 003,
el. p. meras@radviliskis.lt, svetainė internete www.radviliskis.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111101539.

2024 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIŲ METŲ RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS GRUPĖS FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

2025-04-18
Radviliškis

I. BENDROJI DALIS

Radviliškio rajono savivaldybė įsikūrusi centrinės Lietuvos šiaurėje (žr. 1 paveikslą), ji yra viena iš Šiaulių apskrities savivaldybių ir ribojasi su Panevėžio, Kelmės, Pakruojo, Kėdainių, Šiaulių savivaldybėmis. Geografiniu požiūriu, Radviliškis yra labai dėkingoje vietoje: lengvai pasiekiami kiti didieji Lietuvos ir kitų Baltijos šalių miestai – 180 km iki Vilniaus, 137 km iki Kauno, 180 km iki Klaipėdos, 148 km iki Rygos.

paveikslas 1. Radviliškio raj. savivaldybės geografinė padėtis

Radviliškio rajono savivaldybė yra viešasis juridinis asmuo, kurio buveinė yra Radviliškio miesto Aušros aikštėje 10, atliekantis vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo funkcijas Radviliškio rajono teritoriniame administraciniame vienetė (žiūrėti pav.), kaip numatyta Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

Radviliškio rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra pateikiami savivaldybės vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų įstaigų konsoliduoti finansinės būklės ir veiklos rezultatų duomenys ir jų paaiškinimai taip kaip numatyta Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme.

Informacija apie kontroliuojamus, asocijuotuosius ir kitus subjektus

Radviliškio rajono savivaldybėje 2024 metais rajono Pociūnėlių pagrindinė mokykla buvo prijungta prie Baisogalos gimnazijos. Tokiu būdu iš 34 savivaldybės valdomų biudžetinių įstaigų 2024 metais savivaldybėje liko 33.

Jungtiniai kontroliuojamų uždarytų akcinių bendrovių balansai pateikti pastaboje Nr.27. Radviliškio rajono savivaldybės 1635 km² teritorijoje 2024 metais 34 559 gyvenančius žmones metų pabaigoje aptaranavo šios įstaigos:

Eil. Nr.	Subjekto tipas ir pavadinimas	Subjektų skaičius
	2	3
1.	Kontroliuojamos biudžetinės įstaigos	33
2.	Kontroliuojamos viešosios įstaigos, priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų	5
3.	Kontroliuojamos viešosios įstaigos, nepriskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų	
4.	Valstybės ir savivaldybių įmonės	
5.	Kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės	4
6.	Asocijuotieji subjektai	2
7.	Administruojami išteklių fondai	
8.	Administruojami mokesčių fondai	1
9.	Kiti subjektai	

Vidutinis darbuotojų skaičius ataskaitinį laikotarpį	Vidutinis darbuotojų skaičius praėjusį ataskaitinį laikotarpį
2 661	2 530

Sąlygos, kuriomis paremta veikla ir kurios gali paveikti tolesnę veiklą

Rajono gyventojų skaičiaus mažėjimas dėl emigracijos ir gimstamumo gali paveikti rajono savivaldybės biudžetą ir vietos verslą, dėl ko būtų surenkami mažesni mokesčiai į vietos biudžetą ir atsirastų sunkumų išlaikyti rajono infrastruktūros objektus.

Informacija apie reikšmingumo kriterijų

Radviliškio rajono savivaldybės 2024 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų rinkiniui taikomas reikšmingumo kriterijus yra 0,1 procento viso turto, tai sudaro 170 728,55 eurų.

II. APSKAITOS POLITIKA

Radviliškio rajono savivaldybės administracijos parengtos finansinės ataskaitos atitinka Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS).

Savivaldybė, tvarkydama buhalterinę apskaitą ir rengdama finansines ataskaitas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, pavyzdiniu biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos vadovu.

Savivaldybės įstaigų finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, tarpinis ataskaitinis laikotarpis sutampa su kalendoriniu ketvirčiu.

Visos operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami dvejybinio įrašu Didžiojoje knygoje. Taikomi kaupimo, subjekto, veiklos tęstinumo, periodiškumo, pastovumo, piniginio mato, palyginimo, turinio viršenybės prieš formą principai. Pateikiama informacija yra patikima, teisinga, nešališka, visais reikšmingais atvejais išsami.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas yra materialios formos neturintis, nuo kitų savivaldybės nematerialiojo turto vienetų atskiriamas nepiniginis turtas, kuriuo įstaiga disponuoja ir kurį naudojama numato gauti tiesioginės ir (arba) netiesioginės ekonominės naudos.

Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje yra registruojamas įsigijimo savikaina. Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, finansinėse ataskaitose yra parodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimą, jei jis yra.

Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu.

Neatlygintinai gautas nematerialusis turtas ne iš viešojo sektoriaus subjekto registruojamas jo tikrąja verte pagal įsigijimo dienos būklę, jei tikrąją vertę įmanoma patikimai nustatyti. Jei tikrosios vertės patikimai nustatyti negalima, tuomet nematerialusis turtas registruojamas vieno lito verte.

Neatlygintinai gautas nematerialusis turtas iš kito viešojo sektoriaus registruojamas įsigijimo savikaina, sukaupta amortizacija ir nuvertėjimas (jei jis yra).

Nors, pasikeitus Viešojo sektoriaus standartams, įstaigos pačios pasitvirtina nusidėvėjimo normatyvus, dauguma jų 2024 metais naudojo Radviliškio rajono tarybos 2010-06-10 d. sprendimu Nr.T-983 patvirtintus tokius ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus:

Eil. Nr.	Turto grupės	Turto amortizacijos normatyvas (metai)
1.	Programinė įranga, jos licencijos ir techninė dokumentacija	2
2.	Patentai, išradimai, licencijos, įsigytos kitos teisės	4
3.	Kitas nematerialusis turtas	4
4.	Prestižas	5

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas yra materialusis turtas, atitinkantis visus šiuos kriterijus: skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti: prekėms gaminti, paslaugoms teikti, nuomoti ar administraciniam tikslams: nustatomas naudoti ilgiau nei vienus metus, daugiau negu vieną veiklos ciklą ir jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikainą). Paskutinis kriterijus netaikomas nekilnojamam turtui, kilnojamosios kultūros vertybėms, kitoms vertybėms ir transporto priemonėms.

Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę, kultūros vertybes, finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir nuvertėjimą, jei jis yra.

Žemė ir kilnojamosios kultūros vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte (išskyrus kultūros vertybių rekonstravimo, konservavimo ir restauravimo išlaidas, kurios yra laikomos esminiu turto pagerinimu ir apskaitoje registruojamos atskiru (papildomu) ilgalaikio turto vienetu). Kilnojamųjų, nekilnojamųjų kultūros vertybių ar kitų vertybių vertė nustatoma remiantis įsigijimo savikaina.

Neatlygintai gautas ilgalaikis materialusis turtas ne iš viešojo subjekto registruojamas jo tikrąja verte įsigijimo dienos būklę

Neatlygintinai gautas ilgalaikis materialusis turtas iš kito viešojo sektoriaus subjekto registruojamas įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas bei nuvertėjimas (jei jis yra) pagal ilgalaikio materialiojo turto perdavimo dienos būklę.

Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas už simbolinį mokestį registruojamas ilgalaikio materialiojo turto tikrąja verte.

Nebaigtai statybai, esminio pagerinimo darbams, žemei ir kultūros paveldo statiniams nusidėvėjimas neskaiciuojamas.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą. Nors, pasikeitus Viešojo sektoriaus standartams, įstaigos pačios pasitvirtina nusidėvėjimo normatyvus, dauguma jų 2024 metais naudojo Radviliškio rajono tarybos 2010-06-10 d. sprendimu Nr.T-983 patvirtintus tokius ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus:

Eil. Nr.	Ilgalaikio turto grupės ir rūšys	Turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai (metai)
1.	Pastatai	
1.1.	Kapitaliniai mūriniai pastatai (sienos 2,5 ir daugiau plytų storio, gelžbetonio; perdengimai ir denginiai gelžbetoniniai ir betoniniai); monolitinio gelžbetonio pastatai, stambių blokų (perdengimai ir denginiai – gelžbetoniniai) pastatai	100
1.2.	Pastatai (sienos iki 2,5 plytų storio, blokų, monolitinio šlako, betono, lengvų šlako blokų, perdengimai ir denginiai – gelžbetoniniai, betoniniai arba mediniai)	80
1.3.	Tašytų rąstų pastatai	40
1.4.	Surenkamieji, išardomieji, moliniai ir kiti pastatai	15
2.	Infrastruktūros ir kiti statiniai	
2.1.	Infrastruktūros statiniai	
2.1.1.	Betoniniai, gelžbetoniniai, akmenys	50
2.1.2.	Metaliniai	35
2.1.3.	Mediniai	20
2.2.	Kiti statiniai	15
3.	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai	
3.1.	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų restauravimo darbai	15
4.	Mašinos ir įrenginiai	
4.1.	Gamybos mašinos ir įrenginiai	10
4.2.	Ginkluotė, ginklai ir karinė technika	20

4.3.	Medicinos įranga	6
4.4.	Apsaugos įranga	6
4.5.	Filmavimo, fotografavimo, mobiliojo ryšio įrenginiai	3
4.6.	Radio ir televizijos, informacinių ir ryšių technologijų tinklų valdymo įrenginiai ir įranga	7
4.7.	Kitos mašinos ir įrenginiai	10
5.	Transporto priemonės	
5.1.	Lengvieji automobiliai ir jų priekabos	7
5.2.	Specialūs automobiliai	5
5.3.	Autobusai, krovininiai automobiliai, jų priekabos ir puspriekabės	6
5.4.	Kitos transporto priemonės	8
6.	Baldai ir biuro įranga	
6.1.	Baldai	7
6.2.	Kompiuteriai ir jų įranga	4
6.3.	Kopijavimo ir dokumentų dauginimo priemonės	4
6.4.	Kita biuro įranga	5
7.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	
7.1.	Scenos meno priemonės	7
7.2.	Muzikos instrumentai	15
7.3.	Ūkinis inventorių ir kiti reikmenys	7
7.4.	Specialieji drabužiai ir avalynė	2
7.5.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	5

Biologinis turtas

Visi gyvūnai ir augalai yra biologinis turtas, tačiau buhalterinės apskaitos tikslais ne visi vertinami pinigine išraiška, registruojami buhalterinėje apskaitoje ir parodomi finansinės būklės ataskaitoje. Biologinis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka šiuos pripažinimo kriterijus:

1.1 Įstaiga turi teisę tuo turtu disponuoti ir jį kontroliuoti, įskaitant teisę apriboti galimybę juo naudotis kitiems;

1.2 pagrįstai tikėtina, kad įstaiga būsimaisiais laikotarpiais iš šio turto gaus ekonominės naudos arba šis turtas bus naudojamas socialiniais, kultūriniais, gamtosauginiais, moksliniais, teisėsaugos, pažintiniais tikslais;

1.3 galima nustatyti turto tikrąją vertę, įsigijimo savikainą arba iš turto gautinų būsimų pajamų dabartinę vertę.

Apskaitoje biologinis turtas skirstomas į šias grupes:

Gyvūnai;

Parkų ir skverų želdiniai;

Daugiamečiai sodiniai (vaismedžių ir vaiskrūmių sodai);

Kitas biologinis turtas.

Želdinių pripažinimo biologiniu turtu buhalterinėje apskaitoje principai			
Eilės Nr.	Želdinių apibūdinimas	Pripažįstama (taip) Nepripažįstama (ne)	
		Taip	Ne
1.	Medžiai ir puošybai skirti daugiamečiai ar vienmečiai gėlynai		+
2.	Želdiniai valstybinės reikšmės automobilių kelio juostoje		+
3.	Želdiniai geležinkelių infrastruktūros objektų užimamoje žemėje		+
4.	Želdiniai miesto, miestelio ar gyvenvietės gatvėje,		+
5.	Želdiniai (medžiai ir krūmai) kapinėse		+

6.	RRSA teritorijoje augantys vaismedžiai, kai kurie iš jų užaugina vaisius, tačiau RRSA jų neskina ir nenaudoja. RRSA prižiūri teritoriją, todėl kerta nudžiuvusius medžius, tačiau neturi prievolės jų atsodinti ar kitaip prižiūrėti.		+
7.	Į gamtos paveldo objektų sąrašą įtrauktas medis (ąžuolas), kuris vienas auga laukuose atskirai nuo kitų želdinių		+
8.	Želdiniai miesto skvere, kuriuos RRSA įgyvendindamas viešąjį interesą, prižiūri, jei reikia sodina naujus	+	
9.	Arboretumai, botanikos sodai	+	
10.	RRSA sėjami, prižiūri ir veikloje naudojami pasėliai	+	

Finansinis turtas

Finansinis turtas – turtas, kuris yra pinigai ir pinigų ekvivalentai; sutartinė teisė pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau palankiomis sąlygomis, įsigyti kito subjekto vertybiniai popieriai; sutartinė teisė gauti pinigus ar kitą šioje apibrėžtyje nurodytą turtą iš kito subjekto.

Finansinis turtas apskaitoje pripažįstamas tik tada, kai įstaiga gauna arba pagal vykdomą sutartį įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą. Pinigai ir kitas finansinis turtas, numatytas gauti pagal planuojamus sandorius, gautus garantinius ir laidavimo raštus, turtu nepripažįstami, kol jie neatitinka finansinio turto apibrėžimo.

Pirmą kartą pripažindama finansinį turtą, (išskyrus turtą, kuris paskesnio įvertinimo metu įvertinamas amortizuota savikaina ir kurio įsigijimo metu nebuvo išleista pinigų), savivaldybė įvertina jį įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina už jį suma arba kito perduoto turto vertė. Tiesioginės sandorių sudarymo išlaidos neįtraukiamos į finansinio turto įsigijimo savikainą ir pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio, kurio metu buvo sudarytas sandoris, finansinės ir investicinės veiklos sąnaudomis.

Minimalūs statybos ir ilgalaikių sutarčių apskaitos principai

Šie minimalūs apskaitos principai taikomi statybos ir kitoms ilgalaikėms sutartims (projektavimo, tyrimo, plėtros darbams), kurios vykdomos ilgiau negu vieną ataskaitinį laikotarpį. Statybos sutartis - rangovo ir užsakovo sutartis, kurioje numatytas rangovo įsipareigojimas per sutartyje nustatytą terminą pastatyti statinį pagal užsakovo užduotį arba atlikti kitus darbus ir užsakovo įsipareigojimas sudaryti rangovui būtinas darbo sąlygas, priimti darbą ir sumokėti sutartyje numatytą kainą. Savivaldybė tokio tipo sutartyse dalyvauja kaip užsakovas.

Paprastai kiekviena statybos sutartis pripažįstama atskiru pajamų ir sąnaudų apskaitos objektu. Tačiau būna sąlygų, kai kelias sutartis reikia registruoti apskaitoje kaip vieną apskaitos objektą, neatsižvelgiant į tai, ar jos sudarytos su vienu ar su keliais rangovais. Kita vertus viena statybos sutartis gali būti traktuojama kaip keli savarankiški apskaitos objektai.

Sutartis sujungi į vieną apskaitos objektą galima tada, kai:

derybos dėl statybos sutarčių grupės vyko kaip dėl vienos sutarties;

sutartys sudarytos tarpusavyje susijusioms ir priklausomoms vieno bendro projekto dalims;

sutartys vykdomos vienu metu arba nuosekliai, be pertraukų, kaip vienas darbų kompleksas.

Tam tikromis sąlygomis gali būti, kad viena statybos sutartis, apimanti kelių objektų statybą, apskaitoje traktuojama kaip keletas apskaitos objektų, jeigu:

kiekvieno statybos objekto statybai buvo pateiktas atskiras pasiūlymas;
dėl kiekvieno statybos objekto buvo deramasi ir jų dalyviai (užsakovas ir rangovas) turėjo galimybę pasirinkti, ar įtraukti vienus ar kitus statybos objektus į bendrą sutartį ar ne;
kiekvieno statybos objekto pajamos ir sąnaudos gali būti patikimai įvertintos ir į apskaitą įtrauktos atskirai.

Atsargos

Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines atskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

Nemokamai gautos atsargos apskaitoje registruojamos grynąją realizavimo verte.

Apskaičiuodama atsargų, sunaudotų teikiant paslaugas, ar pardutų atsargų savikainą, savivaldybė taiko konkrečių kainų įkainojimo metodą.

Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu arba pardavimu susijusi operacija.

Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Naudojamo inventoriaus kiekinė ir vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

Gautinos sumos

Gautinos sumos registruojamos tada, kai savivaldybė įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

Vėliau ilgalaikės gautinos sumos ataskaitose parodomos amortizuota savikaina. Nuvertėjimo nuostoliai paskaičiuojami prieš skaičiuojant amortizuotą savikainą. Trumpalaikės gautinos sumos ataskaitose parodomos įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Finansavimo sumos

Finansavimo sumos – iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, Europos sąjungos, užsienio valstybių, kitų šaltinių gauti arba gautini pinigai ar kitas turtas, skirtas nuostatuose nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti bei vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima savivaldybės gautus arba gautinus pinigus ir kitą turtą pavedimams vykdyti ir kaip paramą gautą turtą.

Gautos (gautinos) ir panaudotos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

Finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti ir finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti apima ir nemokamai gautą arba už simbolinį atlygį įsigytą nepiniginį turtą.

Finansavimo sumos kitoms išlaidoms yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms kompensuoti.

Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos, savivaldybės sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems viešojo sektoriaus subjektams, mažinamos gautos finansavimo sumos, registruojant perduotas finansavimo sumas. Gautos ir perduotos ne viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos, registruojamos kaip savivaldybės sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

Finansiniai įsipareigojimai

Pirminio pripažinimo metu piniginiai finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina. Su sandorių sudarymu susijusios išlaidos turi būti pripažįstamos pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai jos susidaro. Įsipareigojimai apskaitoje pripažįstami tik tada, kai yra įvykdomos visos sąlygos, nustatytos įsipareigojimui atsirasti ir savivaldybė prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu. Įsipareigojimai apskaitoje registruojami pagal sąskaitas faktūras, perdavimo ir priėmimo aktus, žiniaraščius, buhalterines pažymas ar kitus jų pagrindimo dokumentus. Vėliau šie įsipareigojimai įvertinami:

- a) ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;
- b) trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina;

Finansinis įsipareigojimas, kuris paskesnio įvertinimo metu įvertinamas amortizuota savikaina ir kurio atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, ir pirminio pripažinimo metu vertinamas amortizuota savikaina.

Atidėjiniai

Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje savivaldybė turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamąjį pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ištekliai, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei patenkintos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami.

Ilgalaikiai atidėjiniai apskaitomi amortizuota savikaina, trumpalaikiai – įsigijimo savikaina.

Finansinė nuoma (lizingas) ir veiklos nuoma

Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui.

Nuoma yra laikoma finansine nuoma, jei iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi nauda ir didžioji dalis rizikos perduodama nuomininkui.

Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per nuomos laikotarpį.

Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalinamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei tokie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje). Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms ir apskaitoje yra registruojamos kaupimo principu t.y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį už kurį apskaičiuojamos ateityje mokėtinos palūkanos. Finansinės nuomos būdu įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

Segmentų apskaitos politika

Segmentų apskaita tvarkoma vadovaujantis 25-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu "Segmentai".

Biudžetinių įstaigų segmentai priskiriami pagal tai kokioje savivaldybės išlaidų funkcijoje numatytos sąnaudos įstaigos išlaidų sąmatoje. Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtintos 2003-07-03 finansų ministro įsakymu Nr. K-184. Kitos savivaldybės viešosios gydymo įstaigos sąnaudas ir pinigų srautus apskaito sveikatos apsaugos segmente.

Prie veiklos segmento priskiriamos tik pagrindinės veiklos pajamos ir sąnaudos (įskaitant praėjusių laikotarpių klaidų taisymą ir apskaitos politikos keitimo įtaką), turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir pinigų srautai.

Antriniai segmentai nenustatomi, aiškinamajame rašte informacija teikiama tik apie pirminius segmentus.

Mokesčių pajamų apskaita

Per ataskaitinį laikotarpį į savivaldybės išdo banko sąskaitas įplaukus lėšoms, kurias galima iš karto identifikuoti ir priskirti konkrečioms pajamų sąskaitų straipsniams, jos yra registruojamos (7 klasės) sąskaitose pinigų įplaukimo data pagal banko išrašą. Vadovaujamosi 17-uoju VSAFAS. Jeigu įplaukus lėšoms jų neįmanoma identifikuoti ir priskirti konkrečioms gautinų sumų sąskaitoms, jos yra registruojamos tarpinėje gautinų mokesčių sąskaitoje, o gavus ataskaitas iš Valstybinės mokesčių inspekcijos priskiriamos konkrečioms gautinų mokesčių sąskaitoms. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje gaunamos ataskaitos iš viešojo sektoriaus subjektų (išskyrus Valstybinę mokesčių inspekciją, iš kurios ataskaitos yra gaunamos kas mėnesį), pagal kurias yra pripažįstamos pajamos ir koreguojami gautinų sumų likučiai.

Pajamos

Pajamos apskaitoje pripažįstamos pagal kaupimo principą, vadovaujantis 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“ pateiktomis pajamų pripažinimo sąlygomis. Pajamos negali būti pripažintos, jei negalima patikimai įvertinti sąnaudų. Finansavimo sumos pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais padaromos sąnaudos, kurioms kompensuoti buvo skirtos finansavimo sumos, t. y. kai jos panaudojamos.

Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, jog savivaldybė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai galima patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį uždirbamos, t.y., kurį suteikiamos paslaugos ar parduodamas turtas ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Pagrindinės veiklos pajamomis laikomos pajamos, gautos vykdant savivaldybės įstaigų nuostatuose nustatytą veiklą. Pajamos gautos iš veiklos, kuri pagal nuostatus nepriskirtina pagrindinei veiklai, priskiriamos kitos veiklos pajamoms.

Sąnaudos

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo sąnaudos registruojamos kiekvieno mėnesio paskutinę dieną. Apskaitoje tarnautojams ar darbuotojams mokėti už kasmetines atostogas sumos kaupiamos ir pripažįstamos sąnaudomis vieną kartą per metus – gruodžio 31 d. Finansavimo sąnaudos registruojamos apskaitoje kai:

- 1.1. iš savo uždirbtų pajamų (iš suteiktų paslaugų, turto nuomos, turto pardavimo pajamų) finansuoja kito subjekto išlaidas;
- 1.2. finansavimo sumas perduoda ne viešojo sektoriaus subjektams programoms vykdyti.

Finansavimo sąnaudos registruojamos tuo pačiu metu, kai registruojama kitam subjektui mokėtina finansavimo suma, arba gavus sutartyje nurodytus dokumentus.

Registruojamos ne viešojo sektoriaus subjektui pervestos finansavimo sumos pavedimams vykdyti, kai subjektas pagal finansavimo sutartį turi atsiskaityti už lėšų panaudojimą.

Kitos veiklos sąnaudų apskaitos tvarka yra tokia pati kaip ir pagrindinės veiklos sąnaudų apskaitos tvarka. Prie pagrindinės veiklos sąnaudų yra priskiriamos sąnaudos, padarytos įgyvendinant nuostatuose nurodytas veiklas. Sąnaudos, padarytos įgyvendinant nuostatuose nenurodytas veiklas, yra priskiriamos prie kitos veiklos sąnaudų, pavyzdžiui, nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo, parduotų atsargų savikaina ar nepagrindinės veiklos (turto naudojimo) pajamų uždirbimo sąnaudos.

Turto nuvertėjimas

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, nustatoma, ar yra turto nuvertėjimo požymių. Jeigu yra vidinių ar išorinių nuvertėjimo požymių, nustatoma turto atsiperkamoji vertė, kuri palyginama su turto balansine verte.

Pripažinus ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto nuvertėjimo nuostolį, perskaičiuojamos būsimiems ataskaitiniams laikotarpiais tenkančios turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumos, kad turto nudėvimoji (amortizuojamoji) vertė po nuvertėjimo būtų tolygiai paskirstyta per visą likusį jo naudingo tarnavimo laiką, t.y. nuvertėjimo suma nudėvima per likusį naudingo tarnavimo laiką, mažinant nusidėvėjimo sąnaudas.

Nesant turto nuvertėjimo požymių, turto atsiperkamoji vertė nėra nustatoma ir turto nuvertėjimas nėra vertinamas.

Literatūros, mokslo ir meno kūrinių, kilnojamų, nekilnojamų kultūros vertybių ir kitų vertybių, išskyrus kilnojamųjų kultūros vertybių konservavimo ir restauravimo, o nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkybos išlaidų dalį, nuvertėjimo požymiai nėra vertinami, išskyrus tuos atvejus, kai nurodyti kūriniai ir vertybės buvo sugadinti.

Įvykiai pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui

Įvykiai pasibaigus ataskaitiniams laikotarpiui, kurie suteikia papildomos informacijos apie įstaigos finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantys įvykiai), atsižvelgiant į jų įtakos reikšmę parengtoms finansinėms ataskaitoms, yra parodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantys įvykiai, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie yra reikšmingi.

Tarpusavio užskaitos ir palyginamieji skaičiai

Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pvz. dėl draudiminio įvykio patirtos sąnaudos yra užskaitomos su gauta draudimo išmoka). Palyginamieji skaičiai yra koreguojami, kad atitiktų ataskaitinių metų finansinius rezultatus. Apskaitos principų bei apskaitinių įverčių pasikeitimai, sudarant ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinį, pateikiami aiškinamajame rašte.

Apskaitos politikos keitimas

Pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti. Ūkinių operacijų bei ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą, t.y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo.

Apskaitinių įverčių keitimas

Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių. Įstaigos apskaitinio įverčio pasikeitimo rezultatas įtraukiamas į tą veiklos rezultatų ataskaitos eilutę, kurioje buvo parodytas pirminis įvertis, nebent pasikeitimas ataskaitiniu laikotarpiu turi įtakos tik finansinės būklės ataskaitos straipsniams. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte.

Apskaitos klaidų taisymas

Ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos apskaitos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Ir esminės, ir neesminės klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija.

1. Jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo t.y. nekoreguojama. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vienos vertinė išraiška arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,5 procento per finansinius metus pripažintų pajamų vertės arba 0,25 procento turto vertės.

Sandoriai užsienio valiuta

Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojantį Lietuvos banko skelbiamą užsienio valiutos kursą. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių

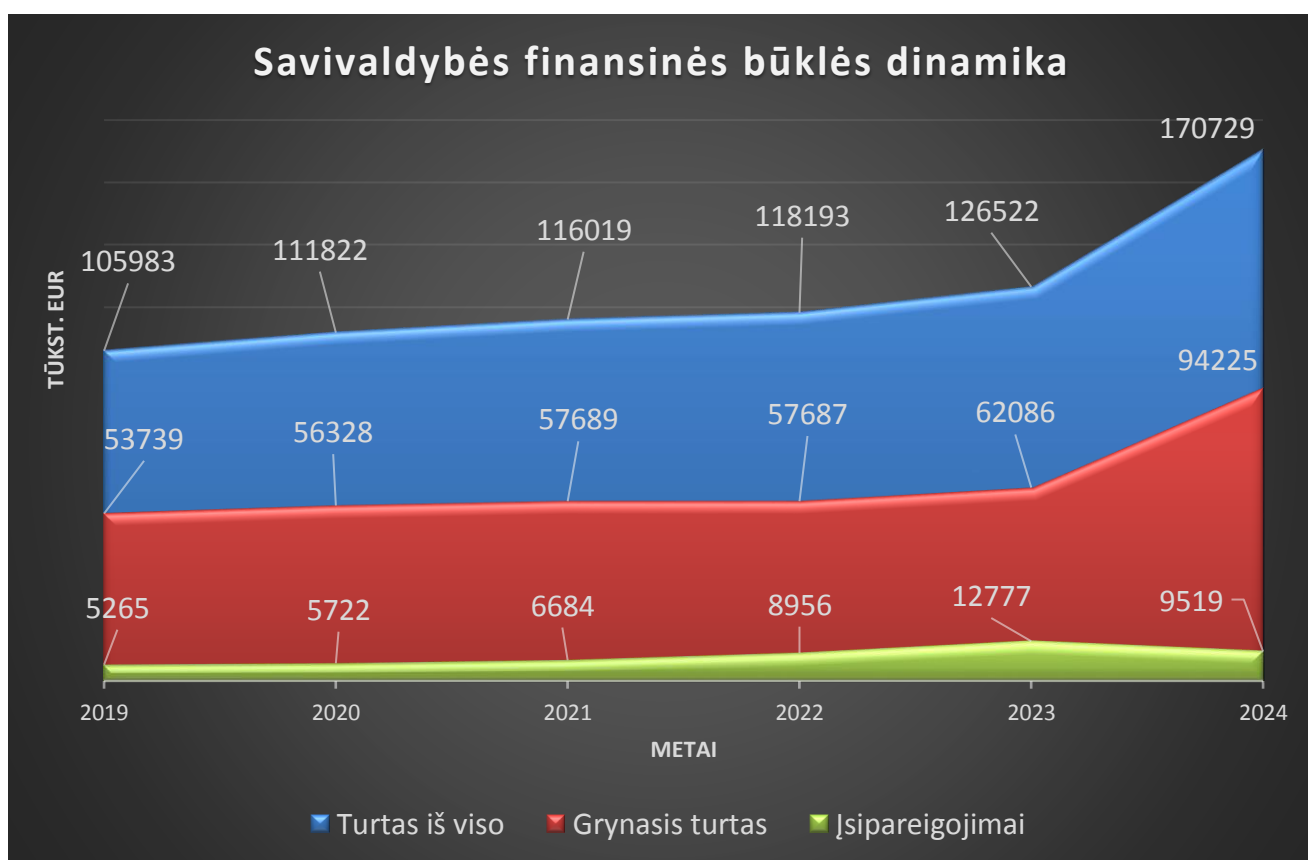
perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos santykį.

III. AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

Veiklos rezultatų pastabos

Per ataskaitinį laikotarpį savivaldybės pagrindinės veiklos pajamos padidėjo 9 824 tūkst. eurų palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu ir išaugo nuo 96 955 tūkst. eurų iki 106 779 tūkst. Savivaldybės sąnaudos išaugo iki 108 309 tūkst. eurų ir viršijo savivaldybės pajamas 1 530 tūkst. eurų. Ataskaitinį laikotarpį savivaldybės kontroliuojamos uždarnosios akcinės bendrovės visos kartu generavo 27 tūkst. eurų pelną, kai tuo tarpu praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu atnešė savivaldybei 16 tūkst. pelną.

Iš diagramos matyti paskutiniųjų metų savivaldybės turto ir grynojo turto didėjimo tendencija, kai, tuo tarpu, savivaldybės įsiskolinimų dalis sudaro 6 procentus viso savivaldybės turto.

Savivaldybės meras

Kazimieras Račkauskis

Savivaldybės Administracijos Finansų
skyriaus vyr. specialistas

Saulius Špakavičius